

Bryssel, 9. maaliskuuta 2026
(OR. en)

7107/26

SOC 139
JEUN 36
EDUC 75
ECOFIN 299
ANTIDISCRIM 28
FREMP 91
COHOM 54

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6665/26

Asia: Neuvoston päätelmät lapsiin investoimisesta: lasten hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen ja lapsiköyhyyden torjuminen unionissa

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä TSTK-neuvoston istunnossaan 9. maaliskuuta 2026 hyväksymät neuvoston päätelmät lapsiin investoimisesta: lasten hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen ja lapsiköyhyyden torjuminen Euroopan unionissa.

Lapsiin investoiminen: lasten hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen ja lapsiköyhyyden torjuminen unionissa

Neuvoston päätelmät

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

- 1. Lasten hyvinvoinnin tunnustaminen EU:n monialaiseksi prioriteetiksi tarkoittaa järjestelmällistä investoimista lapsiin ja lasten oikeuksien edistämistä** Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklan mukaisesti. Perusoikeuskirjan määräyksiä sovelletaan EU:n toimielimiin, elimiin ja laitoksiin sekä jäsenvaltioihin vain silloin, kun ne panevat täytäntöön EU:n lainsäädäntöä. Tämä koskee kaikkia EU:n toimia terveydenhuollon, sosiaalisen osallisuuden, koulutuksen ja lastensuojelun kaltaisilla aloilla EU:n toimivallan mukaisesti. Muun muassa sosiaali-, alue-, koulutus-, talous-, digitaali-, ilmasto- ja ympäristöpolitiikalla voidaan merkittävästi parantaa lasten elämää ja tulevaisuudennäkymiä ja tuottaa sukupolvien välisiä hyötyjä terveydelle, hyvinvoinnille, taloudelle ja viime kädessä yhteiskunnille ja demokratioille. Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa asettaa jokaisen lapsen vahvasti EU:n kestäväen, osallistavan ja tulevaisuuteen suuntautuvan kehitysohjelman keskiöön.
- 2. Lapsen oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen**, jonka kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet, 27 artiklassa tunnustetaan jokaisen lapsen oikeus hänen ruumiillisen, henkisen, hengellisen, moraalisen ja sosiaalisen hyvinvointinsa kannalta riittävään elintasaan. Yleissopimus ohjaa edelleen EU:n eri politiikanalojen toimia lasten hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvaamiseksi. Tämä sitoumus koskee myös vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa YK:n yleissopimusta, jonka EU ja sen jäsenvaltiot ovat ratifioineet ja jolla varmistetaan, että vammaisilla lapsilla on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet.

3. **Euroopan unioni jatkaa Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa.**

Toimintaohjelmassa asetetaan tasa-arvo ja syrjimättömyys, sukupuolten tasa-arvo, köyhyyden poistaminen sekä se, että lapset saavat kasvaa ilman väkivaltaa ja riistoa, keskeiselle sijalle pyrkimyksissä edistää kaikenikäisten hyvinvointia ja varmistaa, että jokainen lapsi kasvaa ihmisarvoisesti.

4. **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteessa 11 tunnustetaan lasten oikeus suojeluun köyhyyttä vastaan ja se, että heikoista lähtökohdista tulevilla lapsilla on oikeus yhtäläisiä mahdollisuuksia edistäviin erityistoimenpiteisiin.**

Köyhyys estää usein lapsia saamasta yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistavaan koulutukseen, varhaiskasvatukseen, terveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin, riittävään ruokaan ja asumiseen, perhetukeen, lastensuojeluun ja tiedonsaantiin. Sukupolvelta toiselle periytyvän huono-osaisuuden ja köyhyyden kierteen katkaiseminen on perustavanlaatuinen haaste.

5. **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa esitetään kolme EU:n yleistavoitetta, jotka Eurooppa-neuvosto on vahvistanut, mukaan lukien köyhyyden vähentämistä koskeva tavoite. Sen mukaan vuoteen 2030 mennessä köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien määrää olisi vähennettävä vähintään 15 miljoonalla vuoden 2019 tasoon nähden. Toimintasuunnitelmassa asetetaan myös tavoite, jonka mukaan kyseisistä henkilöistä vähintään viiden miljoonan olisi oltava lapsia. Tämän EU:n laajuisen tavoitteen edistämiseksi kaikki jäsenvaltiot asettavat kansallisia köyhyyden vähentämistavoitteita. Lisäksi 21 jäsenvaltiota on asettanut täydentäviä tavoitteita lasten köyhyyden vähentämiseksi. Vuodelle 2030 asetetun lasten köyhyyttä koskevan EU:n tavoitteen saavuttaminen edellyttää lisäedistystä, sillä köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten määrä kasvoi hieman vuonna 2024 vuoteen 2019 verrattuna.**

6. **Eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta 14. kesäkuuta 2021 annetulla neuvoston suosituksella pyritään ehkäisemään ja torjumaan avun tarpeessa olevien lasten sosiaalista syrjäytymistä ja katkaisemaan köyhyyden välittymiskierre.** Siinä suositellaan, että jäsenvaltiot takaavat kansallisen toimivaltansa mukaisesti avun tarpeessa oleville lapsille¹ laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen, kouluissa tapahtuvan toiminnan, terveydenhuollon sekä vähintään yhden jokaisena koulupäivänä tarjottavan terveellisen aterian tosiasiallisen ja maksuttoman saannin samoin kuin terveellisen ravinnon ja riittävän asunnon tosiasiallisen saannin.
7. **Komission hyväksymällä lasten oikeuksia koskevalla EU:n strategialla** pyritään varmistamaan, että lasten oikeuksia suojellaan ja edistetään kaikissa EU:n ja kansallisissa toimintapolitiikoissa. Siinä keskitytään muun muassa kaikkien lasten suojelua, osallistumismahdollisuuksia ja hyvinvointia koskeviin oikeuksiin sekä peruspalvelujen saatavuuden varmistamiseen lapsille ilman minkäänlaista syrjintää. Strategiassa sisällytetään lapsen oikeuksien näkökulma kaikkiin EU:n toimiin, myös maailmanlaajuisesti, ottaen samalla huomioon lapsen etu, ja keskitytään erityisesti lasten merkitykselliseen ja heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaiseen osallistumiseen omaan elämäänsä vaikuttavien politiikkojen muotoiluun, lapsiköyhyyden vähentämiseen, yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseen, lasten suojelemiseen kaikenlaiselta väkivallalta², lapsiystävällisen oikeuden edistämiseen sekä lasten suojeluun ja voimaannuttamiseen ja heidän digitaaliseen yhteiskuntaan osallistumisensa edistämiseen. Lasten hyvinvoinnin huomioon ottaminen edellyttää myös lasten suojelemista meneillään olevilta konflikteilta ja niiden seurauksilta, sillä konfliktit vaikuttavat paitsi niihin, jotka ovat niihin suoraan osallisina, myös niihin, jotka todistavat tällaisia tapahtumia ja tuntevat pelkoa ja epävarmuutta tulevaisuudesta.

¹ Eurooppalaisessa lapsitakuussa jäsenvaltioita pyydetään tunnistamaan avun tarpeessa olevat lapset ja huomioimaan erityisesti seuraavanlaisissa haasteellisissa tilanteissa olevat lapset: a) asunnottomat tai erittäin puutteellisissa asuinoloissa asuvat lapset, b) vammaiset lapset, c) mielenterveysongelmaiset lapset, d) maahanmuuttajataustaiset tai etnisiin vähemmistöihin, etenkin romaneihin, kuuluvat lapset, e) kodin ulkopuolisessa hoidossa, etenkin laitoshoidossa, olevat lapset sekä f) epävakaassa perhetilanteessa elävät lapset.

² Ks. tarkemmin komission suositus yhdennettyjen lastensuojelujärjestelmien kehittämisestä ja vahvistamisesta lapsen edun mukaisesti (huhtikuu 2024).

8. **Neuvoston 8. joulukuuta 2022 antamassa suosituksessa varhaiskasvatusta koskevien Barcelonan tavoitteiden tarkistamisesta** määritetään vuoteen 2030 mennessä saavutettavat tavoitteet lasten varhaiskasvatukseen osallistumiselle ja suositetaan, että jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä helposti saatavilla olevan, osallistavan, kohtuuhintaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen takaamiseksi ja toteuttavat tarvittavat toimet köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja muiden lasten välisen eron kuromiseksi umpeen varhaiskasvatukseen osallistumisessa. Suosituksessa muistutetaan myös sellaisen lastenhoidon saatavuuden tärkeydestä, joka on sopusoinnussa lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen kanssa ja antaa molemmille vanhemmille mahdollisuuden osallistua työmarkkinoille, myös riittävän tasoisesti korvatus vanhempainvapaan päättymisen ja varhaiskasvatusta koskevan laillisen oikeuden välisenä aikana, mikä auttaa vähentämään sukupuolten palkkaeroa sekä tukemaan yksinhuoltajatalouksia.
9. **Neuvoston 9. kesäkuuta 2022 antamat päätelmät lasten oikeuksia koskevasta EU:n strategiasta**, jolla pyritään parantamaan lasten suojelua ja toteuttamaan kaikkien lasten oikeudet. Neuvoston 28. marraskuuta 2022 antaman suosituksen ”Tie koulumenestykseen”, jolla pyritään edistämään parempia ja oikeudenmukaisempia oppimistuloksia vähentämällä koulunkäynnin keskeyttämistä, parantamalla oppimistuloksia ja edistämällä kouluhyvinvointia.
10. **Lasten ja nuorten mielenterveyden edistämisestä ja suojelemisesta digitaalisella aikakaudella 27. toukokuuta 2025 annetut neuvoston päätelmät**, joissa jäsenvaltioita ja komissiota kehoitetaan suojelemaan paremmin lasten ja nuorten henkistä ja fyysistä terveyttä edistämällä digitaalisten välineiden turvallista ja terveellistä käyttöä ja luomalla terveellisempi, turvallisempi ja ikätasolle sopiva digitaalinen ympäristö.

TOTEAA SEURAAVAA:

11. Puheenjohtaja Ursula von der Leyen korosti **unionin tilasta vuonna 2025 pitämässään puheessa**, että tarvitaan kiireellisesti kunnianhimoinen EU:n köyhydentorjuntastrategia, jossa esitetään suunnitelma köyhyden poistamiseksi vuoteen 2050 mennessä ja jota vahvistetaan vahvalla eurooppalaisella lapsitakuulla lasten suojelemiseksi köyhyydeltä.
12. **Tulevassa EU:n köyhydentorjuntastrategiassa odotetaan omaksuttavan kokonaisvaltainen lähestymistapa**, ja sen odotetaan olevan keskeinen väline köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kierteen katkaisemiseksi ja tukevan unionin vuoden 2030 yleistavoitteen saavuttamista, samalla kun siinä kunnioitetaan kaikilta osin toissijaisuusperiaatetta ja kansallisten järjestelmien ja lähestymistapojen moninaisuutta kyseisen tavoitteen saavuttamisessa sekä komission tavoitetta auttaa köyhyden poistamisessa vuoteen 2050 mennessä. Tämän strategian, yhdessä eurooppalaisen lapsitakuun vahvistamisen kanssa, tavoitteena on osaltaan merkittävästi edistää lasten hyvinvointia puuttamalla lapsiköyhyden perimmäisiin syihin elinkaariajattelun avulla, tunnustamalla köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen moniulotteinen luonne, vahvistamalla sosiaalista osallisuutta sekä edistämällä tasa-arvoa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta koskevaa unionin sitoumusta ja sen tunnustamista, että lapsiköyhyys edellyttää yleisten köyhyyttä koskevien toimien lisäksi kohdennettuja lapsiin liittyviä toimia.
13. **Vaikka lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia edistävien toimintapolitiikkojen toteuttamisessa on edistytty sen jälkeen, kun eurooppalainen lapsitakuu hyväksyttiin vuonna 2021**, ja uudistuksia on toteutettu erityisesti varhaiskasvatuksen ja kouluaterioiden tarjoamisen aloilla, lisätoimia tarvitaan edelleen kaikkien lasten ja erityisesti avun tarpeessa olevien lasten tukemiseksi.
14. Varhaiskasvatus on koulutusjärjestelmän ensimmäinen aste. Se on ratkaisevan tärkeä vaihe, jolla luodaan perusta elinikäiselle oppimiselle, koulumenestykselle ja sosiaaliselle osallisuudelle, ja sillä voidaan merkittävästi vähentää eriarvoisuutta. Kaikkien, mutta aivan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten varhaiskasvatuksen laadun, saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden parantamiseksi tarvitaan kansallisten olosuhteiden mukaisia tehostettuja toimia.

15. **Köyhyys** voi muiden tekijöiden ohella pahentaa lasten laiminlyöntiä, heihin kohdistuvaa väkivaltaa, heidän sosiaalista syrjäytymistään, heikentää heidän ruumiillista terveyttään ja mielenterveyttään, huonontaa palvelujen saatavuutta sekä vaikeuttaa suojelun ja tukimekanismien saatavuutta.
16. **Köyhyydessä elävät lapset kohtaavat edelleen todennäköisemmin esteitä, jotka liittyvät heidän hyvinvoinnilleen olennaisten palvelujen**, kuten varhaiskasvatukseen, saatavuuteen sekä taitojen kehittämiseen varhaislapsuuden aikana, osallistavaan koulutukseen, tiedotukseen, kouluissa tapahtuvaan toimintaan, helposti saatavilla olevaan terveydenhuoltoon, mukaan lukien mielenterveyspalvelut, terveelliseen ravitsemukseen, liikuntaan ja asianmukaiseen asumiseen sekä opetussuunnitelman ulkopuoliseen tai vapaa-ajan toimintaan. Nämä esteet voivat koskettaa eri tavoin tyttöjä ja poikia riippuen heidän yksilöllisistä olosuhteistaan, iästään ja elinympäristöstään, ja niitä pahentavat usein alueelliset erot, erityisesti kaupunki- ja maaseutualueiden väliset palvelujen saatavuutta ja laatua koskevat erot. Köyhyydessä elävien lasten elämä alkaa epäsuotuisassa asemassa, mikä vaikuttaa pitkällä aikavälillä heidän kehitykseensä ja tulevaisuudennäkymiinsä. Huono-osaisuuden jatkuminen lapsuudesta aikuisuuteen aiheuttaa yhteiskunnallisia kustannuksia. Sen arvioidaan EU:ssa aiheuttavan vuosittain keskimäärin 3,4 prosentin menetyksen suhteessa BKT:hen³. Epäkohtien korjaaminen jo varhaislapsuudessa on kustannustehokas investointi, joka edistää paitsi lasten osallisuutta, kognitiivista kehitystä ja hyvinvointia, myös heidän parempia sosioekonomisia tuloksiaan ja sosiaalista liikkuvuuttaan aikuisina, mikä hyödyttää koko taloutta ja yhteiskuntaa.

³ OECD, [The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries \(EN\)](#).

17. Perheiden hyvinvointi tarjoaa vakautta ja tukea lapsille ja luo perustan henkilökohtaiselle kasvulle. Perheet ovat keskeisessä asemassa selviytymiskyvyn edistämässä ja sekä lapsiin että aikuisiin vaikuttavien haavoittuvuuksien käsittelyssä. Niillä on ratkaiseva rooli kehitettäessä selviytymisstrategioita ja tuettaessa lasten tervettä kehitystä jo varhaisessa vaiheessa, etenkin aivan varhaislapsuudessa. Riskitilanteessa olevien lasten erottamista perheestään olisi harkittava vasta viimeisenä keinona, kun se on lapsen edun mukaista ja asianmukaista tukea on annettu. Horisontaalinen lähestymistapa lastensuojeluun edellyttää, että saatavilla on soveltuvaa perhe- ja yhteisöperustaista hoitoa, jolla varmistetaan, että vaihtoehtoiset hoitoympäristöt tarjoavat vakautta ja jatkuvuutta ja turvaavat lasten hyvinvoinnin.

Tehokkaissa köyhyyden vastaisissa toimintapolitiikoissa olisi lisäksi omaksuttava kokonaisvaltainen ja monialainen lähestymistapa kotitalouksien tarpeisiin ja tiedostettava aikaan, hoitoon, tuloihin ja työllisyyteen liittyvät kilpailevat paineet, jotka usein aiheuttavat haasteita pienituloisten perheiden vakaudelle ja hyvinvoinnille, ja otettava huomioon yksinhuoltajakotitalouksien erityistarpeet, sillä ne ovat suuremmassa köyhyysriskissä. Näitä haasteita pahentavat entisestään väestörakenteen muutokset sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä, jatkuvat sukupuolten väliset tuloja ja uramahdollisuuksia koskevat erot sekä sosiaalisen suojelun ja eläkejärjestelmien kestävyyyteen liittyvät ongelmat. Poliittikkatoimilla, joilla tuetaan perheitä mukautumaan muuttuviin työmarkkinoihin, uusiin taitovaatimuksiin ja muuttuviin hoitovelvollisuuksiin, edistetään lasten hyvinvoinnin ja yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamista.

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA toimivaltansa mukaisesti ja kansalliset olosuhteet huomioon ottaen

18. **Edistämään lasten hyvinvointia vahvistamalla talouden häiriönsietokykyä.** Kuten Draghin raportissa EU:n kilpailukyvyistä korostetaan, Euroopan vahvuus ja pitkän aikavälin vauraus riippuvat muun muassa osallisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Lapsiin investoiminen on näin ollen paitsi sosiaalinen velvoite myös strateginen investointi Euroopan tulevaan kilpailukykyyn, vakauteen ja yhteenkuuluvuuteen.
19. **Vauhdittamaan edistymistä vuodelle 2030 asetetun köyhyyden vähentämistä koskevan EU:n tavoitteen** ja tapauksen mukaan erityisesti lasten köyhyyttä koskevan tavoitteen saavuttamisessa pitäen samalla mielessä, että keskeisten, kohtuuhintaisten, osallistavien ja korkealaatuisten palvelujen saatavuus, vanhempien sukupuolitasa-arvoinen osallistuminen työmarkkinoille sekä tulotuki ja sosiaaliapu ovat köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskin vähentämiseksi toteuttavan aktiivisen osallistamispolitiikan keskeisiä osatekijöitä.
20. **Tehostamaan eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa** kansallisten haasteiden mukaisesti. Suositus tarjoaa kannustavan poliittisen kehyksen lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi ja parantaa avun tarpeessa olevien lasten ja heidän perheidensä hyvinvointia koskevia yhtäläisiä mahdollisuuksia. Jäljellä olevien puutteiden korjaamiselle asianmukaisten investointien ja uudistusten avulla kansallisten toimintasuunnitelmien ja kansallisten edistymiskertomusten mukaisesti olisi asetettava suuri painoarvo. Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa lisättävä synergioita EU:n välineiden kanssa, mukaan lukien EU:n varojen käyttö, ja edistettävä tasapainoisempaa alueellista kattavuutta monipuolisten palvelujen tarjoamisessa lapsille.

21. **Jatkamaan riittävästä vähimmäistoimeentulosta** aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi **annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa**. Se muodostaa kehyksen, jolla pyritään varmistamaan riittävän toimeentulotuen ja asianmukaisten luontoisetuksien avulla vankat sosiaaliset turvaverkot, joilla voidaan taata ihmisarvoinen elämä turvaamalla samalla työkykyisten kannustimet integroitua (uudelleen) työmarkkinoille ja pysyä siellä.
22. **Perheiden ja lasten elinolosuhteiden parantamiseksi ja** sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, merkitykselliseen vuorovaikutukseen ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin perustuvien **osallistavien yhteisöjen tukemiseksi** jäsenvaltioita kannustetaan tukemaan sisä- ja ulkotilojen suunnittelua kaikkien lasten, myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten, viihtymismahdollisuuksien edistämiseksi, jotta he voivat hyödyntää koko potentiaalinsa. Tällä puolestaan edistetään osallistavaa, oikeudenmukaista, selviytymiskykyistä ja demokraattista yhteiskuntaa.
23. **Antamaan lapsille kaikkialla EU:ssa taidot**, erityisesti perustaidot ja digitaaliset taidot, joita he tarvitsevat menestyäkseen koulutuksessa sekä yksityis- ja työelämässä.
24. **Vahvistamaan lasten aktiivista osallistumista päätöksentekoon heidän elämänsä vaikuttavissa asioissa** EU:n lasten osallistumisfoorumien kaltaisten välineiden tai muiden ikätasolle sopivien jäseneltyjen mekanismien avulla, jotka mahdollistavat erilaisista sosioekonomisista taustoista tulevien ja kaikenlaisissa tilanteissa elävien lasten, myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten, turvallisen, osallistavan, esteettömän ja merkityksellisen osallistumisen päätöksentekoon. Näillä mekanismeilla varmistetaan, että lasten näkemykset ovat muokkaamassa politiikkatoimia, joilla edistetään heidän hyvinvointiaan ja yhtäläisiä mahdollisuuksiaan kaikkialla unionissa, ja että lapset ovat tietoisia näistä toimista.

25. **Varmistamaan yhdennetty lähestymistapa lasten hyvinvointiin kaikilla asiaankuuluvilla toimintapolitiikan aloilla ja kaikilla hallintotasoilla** keskittyen erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin ja heidän perheisiinsä. Tähän sisältyvät pyrkimykset valtavirtaistaa kaikkien lasten⁴ hyvinvointi kaikessa päätöksenteossa ja edistää vahvempaa koordinoitua eri alojen politiikkojen, ohjelmien, palvelujen⁵ ja muiden tukitoimenpiteiden välillä. Lasten hyvinvoinnin ja kehityksen olisi katettava myös mahdollisuus urheiluun, kulttuuriin ja vapaa-ajan toimintaan. Yhdennettyyn lähestymistapaan voidaan päästä vahvistamalla eurooppalaisen lapsitakuun hallinnointia ja tukemalla kansallisia lapsitakuukoordinaattoreita riittäväillä resursseilla ja toimeksiannoilla, jotka mahdollistavat yhdennettyjen politiikkojen tehokkaan täytäntöönpanon, sekä edistämällä yhdennettyjä hallintomekanismeja, joilla vahvistetaan sidosryhmien välisiä synergioita luomatta uusia raportointi- tai seurantavaatimuksia yksinkertaistamistarpeen mukaisesti. Huomiota olisi kiinnitettävä myös yhdennettyjen lastensuojelujärjestelmien vahvistamiseen kaikenlaisen väkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi⁶.
26. **Rahoittamaan asianmukaisesti toimintapolitiikkoja, joilla tuetaan lasten ja heidän perheidensä, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien, hyvinvointia, muun muassa hyödyntämällä EU:n rahoituksen tarjoamia mahdollisuuksia.** Jäsenvaltioiden olisi kansallisten olosuhteiden mukaisesti osoitettava riittävät määrärahat lasten köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan. Euroopan sosiaalisen mallin ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi on olennaisen tärkeää varmistaa, että lasten hyvinvointiin kiinnitetään edelleen riittävästi huomiota ja että siihen osoitetaan riittävästi resursseja.

⁴ Lapsen, hänen vanhempiansa tai laillisten holhoojiensa kaikenlainen muun muassa sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä on kiellettyä.

⁵ URBACT-ohjelman, maaseutusopimusfoorumien, eurooppalaisen kaupunkialoitteen ja kaupunkeja koskevan EU:n toimintaohjelman aihekohtaisten kumppanuuksien kaltaiset foorumit, samoin kuin EU:n kaupunkiagendaan sisältyvät foorumit voivat vahvistaa paikallisviranomaisten keskinäistä oppimista lasten hyvinvointia koskevien toimintapolitiikkojen osalta.

⁶ Komission suositus yhdennettyjen lastensuojelujärjestelmien kehittämisestä ja vahvistamisesta lapsen edun mukaisesti (huhtikuu 2024).

PYYTÄÄ EUROOPAN KOMISSIOTA

27. **Vahvistamaan jäsenvaltioille lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnassa ja eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanossa annettavaa tukea** muun muassa tukemalla lapsiköyhyyttä koskevien hankkeiden rahoitusta ja jatkamalla vastavuoroisen oppimisen ja hyvien käytäntöjen vaihdon edistämistä yhteistyössä lapsitakuukoordinaattoreiden, paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa ottaen huomioon tiettyjen alueiden erityispiirteet avun tarpeessa olevien lasten hyvinvoinnin parantamiseksi. Tukemaan edelleen EU:n varhaiskasvatuksen laatupuitteiden ja Barcelonan tavoitteiden mukaisesti jäsenvaltioita investoimaan helposti saavutettaviin, osallistaviin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin varhaiskasvatuspalveluihin keskittyen erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin.
28. **Tukemaan edelleen jäsenvaltioita, myös sosiaalisen suojelun komitean kautta,** tietojen laadun ja saatavuuden parantamisessa muun muassa keräämällä ja käyttämällä sukupuolen, iän ja muiden asiaankuuluvien tekijöiden mukaan eriteltyjä tietoja, jotta voidaan paremmin tunnistaa eriarvoisuus ja tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, seurata lasten hyvinvointia ja eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoa. Tutkimaan tapoja tehostaa lapsiin liittyvien uudistusten ja investointien pitkän aikavälin vaikutusten arviointia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on yhtäläiset mahdollisuudet menestyä ja valjastaa koko potentiaalinsa.

29. **Edistämään aloitteita ja toimia, joilla vahvistetaan turvallista, osallistavaa, esteetöntä, ikätasolle sopivaa ja voimaannuttavaa digitaalista ympäristöä kaikille lapsille** lasten hyvinvointia verkossa koskevien periaatteiden mukaisesti ja digitaalista kuilua torjuen, muun muassa ottamalla koulut mukaan teknologian käyttöä koskevan tiedotuksen parantamiseen. Painottamaan sitä, että on tärkeää varmistaa verkkoturvallisuus, suojella lapsia verkkoväkivallalta, riistolta sekä laittomalta ja haitalliselta sisällöltä ja samalla edistää heidän digitaalista lukutaitoaan ja medialukutaitoaan, selviytymiskykyään, heidän kykyään käyttää tekoälyä asianmukaisesti sekä heidän osallistumismahdollisuuksiaan heidän ikäkaudelleen ja kehitystasolleen sopivan digitaalisen koulutuksen avulla. Kiinnittämään erityistä huomiota sukupuolistuneeseen verkkoväkivaltaan ja tunnustamaan, että se vaikuttaa suhteettomasti tyttöihin, mutta tiedostaen, että myös pojat voivat altistua haitalliselle verkkosisällölle. Kannustamaan kattavien EU:n toimenpiteiden täytäntöönpanoa, edistämään tietoisuuden lisäämistä, lasten, nuorten, vanhempien ja ammattilaisten koulutusta sekä yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen, kanssa sen varmistamiseksi, että vihreällä ja digitaalisella siirtymällä tuetaan lasten oikeuksia, turvallisuutta, hyvinvointia ja kokonaisvaltaista kehitystä sekä verkossa että sen ulkopuolella.
30. **Kehittämään yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa kattavan lähestymistavan hätätilanteissa toimimiseen**, takaamaan lasten huomioon ottamisen hätätoimenpiteiden yhteydessä sekä varmistamaan, että toimenpiteet mukautetaan aina lasten erityistarpeisiin ja niillä turvataan heidän etunsa. Tämän olisi katettava kaikentyyppiset kriisit, mukaan lukien luonnonkatastrofit ja ihmisen aiheuttamat katastrofit, terveysuhat, aseelliset konfliktit, ilmastonmuutos ja humanitaariset tilanteet, ja varmistettava keskeisten palvelujen saatavuuden jatkuvuus, mukaan lukien lastensuojelu, suojele väkivallalta, myös sukupuoliperusteiselta väkivallalta, turvalliset evakuointi- ja perheenyhdistämismenettelyt, lapset huomioon ottava riskeistä viestintä sekä varhaisvaroitus- ja koordinoititoimenpiteet, ja vahvistettava siten unionin sitoutumista lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin vaalimiseen kaikissa olosuhteissa.

Viiteasiakirjat

1. EU:n toimielinten väliset asiakirjat

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari

2. EU:n lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta

Direktiivi (EU) 2024/1385 naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta

3. Euroopan unionin neuvosto

Neuvoston suositus (EU), annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021, eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta

Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, varhaiskasvatuksesta – vuoteen 2030 ulottuvat Barcelonan tavoitteet

Neuvoston päätelmät lasten oikeuksia koskevasta EU:n strategiasta (2022)

Neuvoston päätelmät lapsia, nuoria ja lasten oikeuksia koskevista EU:n ja kansainvälisen tason toimintasuunnitelmista (2024)

Neuvoston päätelmät, annettu 27 päivänä toukokuuta 2025, lasten ja nuorten mielenterveyden edistämisestä ja suojelemisesta digitaalisella aikakaudella

Neuvoston suositus ”Tie koulumenestykseen”, annettu 28 päivänä marraskuuta 2022

Neuvoston päätelmät, annettu 21 päivänä toukokuuta 2025, osallistavista ja oppijakeskeisistä käytännöistä varhaiskasvatuksessa ja kouluopetuksessa

4. Euroopan parlamentti

Päätöslauselma ”Lapset ensin – lapsitakuun vahvistaminen kaksi vuotta sen hyväksymisen jälkeen” (2023)

5. Euroopan komissio

Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia (2021)

Komission suositus ”Investoidaan lapseen – murretaan huono-osaisuuden kierre” (2013)

Komission suositus yhdenmukaistettujen lastensuojelujärjestelmien kehittämisestä ja vahvistamisesta lapsen edun mukaisesti (2024)

Employment and Social Developments in Europe (Työllisyyden ja sosiaalisen tilanteen kehitys Euroopassa) (2025)

EU:n varautumisunionistrategia, jolla torjutaan uusia uhkia ja kriisejä ja varaudutaan niihin (2025).

6. Eurostat

Köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevat lapset

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

7. Alueiden komitea

Lasten hyvinvointi ja lapsilisät – EU:n jäsenvaltioiden lapsilisäjärjestelmien kartoittaminen

8. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)

[Working for children matters: An overview of service delivery and workforce in Europe, \(2025\)](#)

9. Yhdistyneet kansakunnat

[Yleissopimus lapsen oikeuksista \(1989\)](#)

[Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista \(2006\)](#)

[Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development \(YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030\) \(2015\)](#)

[Kestävän kehityksen tavoitteet \(2015\)](#)

[The State of the World's Children, Ending child poverty: Our shared imperative, Unicef \(2025\)](#)

10. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)

[Doing Better for Children](#) (2009)

[The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries \(2022\)](#)

[Treating all children equally?](#) (2020)

11. Tieteellinen artikkeli

Clair, A. (2019). [Housing: an under-explored influence on children's well-being and becoming](#). *Child Indicators Research, Volume 12*, s. 609–626

12. Muut

Eurochild

Eurochildin vuoden 2025 lippulaivaraportti avun tarpeessa olevista lapsista Euroopassa: Unequal Childhoods: Rights on paper should be rights in practice

[Unequal-Childhoods-Rights-on-paper-should-be-rights-in-practice.pdf](#)

CHILDREN FIRST

Pilottiseurantakeskus www.childrenfirstey.com

[The families in households typology: searching for families in social surveys](#) (2025)

EU-maiden perhejärjestöjen liitto (COFACE)

[Etenemissuunnitelma eurooppalaisten perheiden oikeuksien ja selviytymiskyvyn parantamiseksi \(2025\)](#)

[Lapsikompassi 2030: Terveen yhteiskunnan, ympäristön ja talouden muokkaaminen lapsille sopivaksi \(COFACE\)](#)

[Tien tasoitus vammaiset huomioon ottavalle lapsitakuulle \(COFACE\)](#)

[Euroopan perhepolitiikan seurantakeskuksen raportti: Kohti laajempaa perhepolitiikan yhdyntymistä Euroopassa \(COFACE, 2023\)](#)

[Keskeiset havainnot: ennaltaehkäisevien järjestelmien rooli Euroopan lapsitakuun täytäntöönpanossa \(COFACE, 2024\)](#)

[Tietosivu lastenhoitovajeesta Euroopan unionissa \(COFACE\)](#)

Pelastakaa Lapset

[Child Poverty: The Cost Europe Cannot Afford \(2025\)](#)

[Fighting Child Poverty in Europe: A call to action for EU policymakers \(2024\)](#)

[Investing in Childhood: Charting a path to end child poverty across Europe \(2024\)](#)

[Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do \(2023\)](#)